

KAPITOLA 12

„Asi za deset minut budeme nad Ostrovem svatého Petra,“ ozval se Slaterovi ve sluchátkách pilotův praskající hlas. Dokonce i se sluchátky bylo přes rachot vrtulí a bubnování obou motorů vrtulníku Sikorsky S-64 Skycrane sotva slyšet. „Jenom jsem chtěl, chlapi, abyste si místo dobře prohlédli, dokud je světlo.“ Slunce na obzoru bylo jako měděný dolar, klesající za mlhavý obrys východní Sibíře. „V tuhle roční dobu tu není moc světla.“

„V Irkutsku jsem měl sluneční lampy,“ řekl profesor Kozak do svého mikrofonu. „Tři,“ řekl a ukázal Slaterovi tři prsty v rukavici. „V každém pokoji jednu.“

Slater přátelsky kývl, na klíně měl položenou zalepenou obálku. Oba muži byli ve vrtulníku namačkaní rameny k sobě za pilotem a kopilotem a právě letěli nad vodami Beringova průlivu s barvou kachní modři. Pod nimi se mísil Tichý oceán se Severním ledovým oceánem a mezi ostrovem Malý Diomedes, který patří Spojeným státům americkým, a Velký Diomedes čili Ratmanovův ostrov, který je územím Ruska, se táhla neviditelná datová hranice. Zatímco seržant Groves organizoval v Nome zbytek nákladu a čekal na doktorku Evu Lantosovou, aby ji doprovodil po posledním přestupu na cestě z Bostonu, Slater se rozhodl vydat se napřed prvním vrtulníkem spolu s vypůjčeným ruským geologem. Nemohli ztrácet čas a on chtěl, aby si oba dobře prohlédli reliéf země na Svatém Petru. Věděl, že je třeba učinit mnoho rozhodnutí, a to rychle.

Již teď to byl náročný a složitý výlet. Slater letěl z Washingtonu do LA a odtud do Seattlu, odkud letěl do Anchorage a tam nasedl do zásobovacího letadla do Nome, kde už do dvou vrtulníků nakládali horu vybavení a zásob, jež bude expedice potřebovat. Když byl nákladní prostor prvního vrtulníku zaplněn, od nafukovacích laboratoří po gumové rohože, a pak bezpečně uzamčen, vyšplhali se do

kabiny Slater a mohutný profesor, kteří se neviděli od doby, kdy se spolu plazili minovým polem v Chorvatsku.

Na rozdíl od jiných vrtulníků byl Sikorsky navržen tak, aby mohl nést těžký náklad – až devět tun – a tudíž připomínal obrovskou kudlanku nábožnou. Vpředu zavěšená baňatá kabina pro piloty a pasažéry (pro nanejvýš pět osob) a dlouhá štíhlá nosná konstrukce s výsuvným navijákem pro spouštění a vytahování zásob z veliké výšky. Ve vzduchu ho nesly dva rotory – jeden, s šesti dlouhými listy, připevněný nad podvozkem a druhý nesoucí ocas. Slaterovi to připadalo, jako by cestovali v buldozeru.

Letěli mnoho kilometrů podél pobřeží Aljašky a přes rozsáhlé oblasti zarostlé tajgy, na které se dařilo olším, travám i hustému křoví, i neúrodné tajgy, kde půda nebyla tak milosrdná. Tu a tam rozeznal polárního medvěda, vlekoucího se po ledových krách, nebo stádo sobů prohrabávajících zmrazky, pod kterými byl pohřbený lišejník. Když přeletěli kousek země vyčnívající do moře, zaklepal Slater na rameno kopilota a ukázal na sedlové střechy a křivé ploty malého města.

„Mys prince Waleského,“ řekl kopilot. „Založený v roce 1778.“

„Kapitánem Cookem,“ dodal profesor Kozak, pyšný, že ho může doplnit.

Nebylo toho moc vidět a při rychlosti, kterou letěli – asi dvě stě kilometrů za hodinu – již městečko, uložené pod skalnatým hřebem, zase mizelo z dohledu. Slater ale dobře znal jeho smutnou historii. Moc se nelišila od historie jeho souseda, Port Orlova.

Kindžidžin čili „Veliký svah“, jak jej pojmenovali domorodí obyvatelé, byl kdysi vzkvétající inuitskou vesnicí a rušným obchodním uzlem pro směnu jeleních kůží, mrožích klů, jadeitu, pazourků, korálků a velrybích kostic. Město, položené na nejzápadnějším výběžku amerického kontinentu a těsně pod polárním kruhem a spojené s pevninou jen cestičkou pro saně tažené psím spřežením, mělo být v roce 1918, za španělské chřipky, tím nejbezpečnějším místem na zemi. Nebylo tu dokonce ani telegrafní spojení. Po řadě neblahých událostí ale nakonec Wales, stejně jako hrstka dalších aljašských osad, trpěl jednou z nejvyšších úmrtností v Americe.

V říjnu toho roku přijel do Nome parník *Victoria*, který v přístavu uvítal místní doktor, jenž si byl vědom možného nebezpečí a trval na vyšetření pasažérů a posádky; zašel dokonce tak daleko, že jich několik desítek umístil do karantény v Nemocnici svatého Kříže. Když ale po pěti dnech onemocněl pouze jeden z nich (a i jeho onemocnění bylo označeno za zánět mandlí), doktor pacienty propustil. O čtyři dny později zemřel na chřipku pracovník nemocnice a po dvaceti čtyřech hodinách byla karanténa uvalena na celé město Nome.

To už ale bylo zaděláno na katastrofu. Přestože kouřem vydezinfikovali každý kousíček nákladu, který byl z lodi vyložen, námořníci, kteří nakládali pytle na místní poštovní vozy, byli nevědomými přenašeči viru. Nyní se i poštáči, kteří s psími spřeženími jeli i do těch nejzazších koutů v oblasti, stali pomocníky smrtící infekce. Všude, kam přišli, s sebou nesli nákazu, a když do Walesu konečně dorazili záchranáři, spatřili výjevy naprosté zkázy – ve sněhových závějích ležely hromady hniјících mrtvol, které trhaly smečky vlků. V jedné z chatrčí našli úplně zmrzlé tělo muže objímajícího kamna, kterého museli pohřbít klečícího, v krychlové krabici. Ti, kteří přežili, byli shromážděni v jediné místnosti školy, vyhladovělí, živi jen o sobím vývaru.

„Podívejte na to!“ zvolal profesor a ukázal na Cape Mountain, nad kterým proletěli. „Toto je, přátelé, konec kontinentu.“ Jeho dech voněl mátovou žvýkačkou, kterou neúnavně žvýkal, aby mu nezalehly uši.

Cape Mountain, rozeklaný hnědý vrchol, přihlazený sněhem a ledem, seděl na obrovské žulové desce ve tvaru sekyry. Domorodci s oblibou vyprávěli, že na této desce složil Paul Bunyan svou sekyru poté, co pokácel všechny stromy za polárním kruhem. Slater chápal, jak legenda vznikla.

„Až se dostaneme k Svatému Petru,“ řekl pilot, „poletím z východu, udělám otočku o tři sta šedesát a pak se můžeme zastavit, kde budete chtít.“ Podíval se na kontrolku paliva a dodal: „Ale ne nadlouho.“

Při představě, že ostrov konečně uvidí, se Slaterovi rozbušilo srdce a narovnal se v sedadle, což v jeho objemné bundě a v prsních pásch nebylo snadné. Vedle profesora nezbývalo mnoho místa, ale byl

to veselý společník, a už to Slatera utvrdilo v tom, že na práci, která je čeká a bude asi dost neradostná, vybral toho správného člověka.

Když se vrtulník přiblížil k ostrovu, spatřil Slater – přímo před sebou, v mezeře mezi rameny pilotů – větrem ohlodaný špalek černého kamene, obklopený vyčnívajícími skalisky, která vystupovala z rozvířené vody. Úpatí bylo většinou skryté v ledu a mlze. Tu a tam viděl Slater prosvítnout kousky pláže, ale pro přistání vrtulníku, natož pak tohoto, se zdály příliš strmé a malé. Zahlédli klikaté schůdky, vydlabané do útesu.

„Celý ostrov je sopečného původu,“ poznamenal profesor s obdivem do sluchátek. „Dva miliony let stará čedičová láva.“ Sundal si brýle, sfoukl z čoček smítka prachu – takže kabinu opět zalila vůně máty – a opět si je spěšně nasadil.

Vrtulník se naklonil na pravou stranu a Slaterovi se dostalo z jeho okénka lepšího výhledu. Strmé útesy, poseté hnízdicími rybáky, byly zakončené nerovnou plošinou, nerovnoměrně porostlou tmavě zelenými smrky a olšemi.

„Nemohli bychom letět blíž?“ zeptal se Slater.

„Pokusím se,“ odpověděl pilot, „ale vítr okolo útesů může být zá-
ludný.“

Vrtulník klesl a proletěl níže nad ostrovem. Vtom ale Slater zahlédl něco schovaného v řídkém lese, takže uchopil Kozaka za rukáv a ukázal dolů.

Nad stromy vykukovala bář ve tvaru cibule, postavená z neopracovaných prken a na mnoha místech dřevá.

„Ruská osada,“ řekl pilot a kroužil nad ostrovem.

Ačkoli s vrtulníkem cloumal ošklivý boční vítr, podařilo se ho pilotovi udržet na místě, aby si mohl Slater prohlédnout reliéf země. Starý kostel obklopovalo několik dalších polorozpadlých staveb – sruby balancující na vyvýšených základech, stáje pro dobytek a studna s rezavým vědrem. Zbytky vesnice obepínala zčásti stržená palisáda.

Ale kde byl hřbitov?

Stejná otázka musela napadnout i profesora, protože zatahal Slatera za rukáv a ukázal na cestičku vedoucí od zbytků bývalé hlavní brány. Mizela v hustém jehličnatém lesíku.

„Mohli bychom letět víc na západ?“ požádal Slater a pilot řekl: „Roger. Už za pár minut to ale budeme muset otočit zpátky do Port Orlova kvůli tankování.“

Sikorsky se otočil, motory řvaly ještě hlasitěji, když stáli na místě než za letu, a sledoval nad vršky stromů pěšinu, až se pod ním objevil skalnatý ostroh. Čněl z plošiny jako žehlicí prkno, větrem zameřená země s popadanými starými kříži a čedičovými deskami.

Dávalo to smysl, pomyslel si Slater. Hřbitov byl umístěný co možná nejdál od osady.

A v rostoucím šeru zahlédl odrovené místo na úplném konci výběžku, ze kterého nad útesem nebezpečně visel kus země a skály, jako by mělo tělo ostrova utrženou končetinu... takže teď přesně věděl, odkud pocházela rakev vylovená z moře.

„Konec světa,“ řekl pilot a poslední paprsky světla zmizely stejně rychle, jako když sfoukneš svíčku. Na ostrov padla tma a vrtulník se opět naklonil a svižně zamířil pryč od strmých, nemilosrdných útesů.

Na jednu otázku však Slater neměl odpověď. Byla to možná ta nejizolovanější osada na planetě, obklopená ledovými krami a skalnatými břehy, bez pošty a bez styku s místními. Při pandemii v roce 1918 to mělo být to nejbezpečnější místo na zemi. I sem však dosáhla chapadla smrtící chřipky, a tak přemítal, zda někdy odhalí jak. Nebylo to poprvé, co vůči svému hroznému protivníkovi pocítil zdřáhavý obdiv. Byl zatraceně mazaný.

„Pod námi jsou lodě lovců krabů,“ poznamenal pilot a Slater pohlédl dolů na světla poskakující na zvlněném moři. „Nejhorsí práce na světě.“

To je legrační, pomyslel si Slater. Lidi tak často popisovali jeho práci.